

Polen

Het kasteel Niedzica in het Nationaal Park van de Pieniny
J. Włodarczyk/age fotostock

De regio's van deze gids:

(zie de kaart aan de binnenzijde van het omslag)

1 Warschau, Mazovië en de Hoogvlakte van Lublin	blz. 125
2 Warmië, Mazurië en Podlachië	blz. 213
3 Krakau en omgeving	blz. 261
4 Klein-Polen en de Karpaten	blz. 335
5 Silezië en de Sudeten	blz. 403
6 Groot-Polen	blz. 445
7 Pommeren	blz. 479

INHOUD

ewg3D/iStock

NIET TE MISSEN

Een keuze uit de mooiste plekjes ...6

HOOGTEPUNTEN VAN MICHELIN

De mooiste reisherinneringen10

REISPLANNER

Een keuze uit de mooiste routes...18

DE REIS VOORBEREIDEN

Reistips 26

NAAR POLEN

Profiel van Polen.....	28
Met het vliegtuig.....	28
Met een reisorganisatie	28
Met de bus.....	29
Met de trein.....	29
Met de auto.....	29

VOOR HET VERTREK

De beste tijd.....	30
Nuttige adressen.....	30
Formaliteiten	31
Geld.....	32
Tijdsverschil	32
Telefoneren naar Polen.....	32
Budget.....	32
Overnachten	33
Uit eten	34

POLEN VAN A TOT Z 36-45

Arrensleewedstrijden - Elektriciteit -
Feestdagen - Fooi - Geldzaken -
Gezondheid - Internet - Kuren -
Musea en monumenten -
Natuurparken - Noodnummers -
Openbare toiletten - Post -

Rondleidingen - Sigaretten - Skiën -
Souvenirs - Taxi - Telefoon -
Toeristenbureaus - Veiligheid -
Vervoer in Polen - Vervoer in Polen:
auto - Vissen - Winkelen - IJzeilen

MEMO

Evenementen	46
Leestips.....	47
Filmtips	51

MEER WETEN OVER POLEN

POLEN VANDAAG

Naar een krimpende bevolking	54
De overgang naar democratie.....	54
Polen binnen Europa.....	58

TRADITIES EN LEVENSKUNST

Blijvende tradities	61
Religieuze vieringen en festivals	62
Kunstnijverheid	64
De Poolse keuken	66

NATUUR EN LANDSCHAP

Geografische ligging	69
Landschappen	69
Spreiding van de bevolking.....	73
Het weer in Polen.....	74
Flora	74
Fauna	75

GESCHIEDENIS

Van de prehistorie tot het koninkrijk.....	77
Buitenlandse bemoeienis	81
Een moeizame onafhankelijkheid.....	84
Zwarte bladzijde: de nazibezetting	85
Communistische tijd	87
Solidarność-effect	92
Jaartallen	92

KUNST EN ARCHITECTUUR

Stijlen	94
Traditionele architectuur	102
Schilderkunst en grafische kunsten	102

CULTUUR

Literatuur en toneel	110
De Poolse film.....	115
Muziek	118

STEDEN EN BEZIENSWAARDIGHEDEN**1 WARSCHAU, MAZOVIË EN HET HOOGLAND VAN LUBLIN**

Warschau.....	126
Łódź.....	178
Kazimierz Dolny.....	189
Lublin.....	195
Zamość.....	205

2 WARMIË, MAZURIË EN PODLACHIË

Oerbos van Białowieża	216
Białystok	221
Nationaal Park Biebrza.....	224
Suwałki.....	228
Mazurische meren	232
Kętrzyn	243
Lidzbark Warmiński.....	247
Olsztyn	248
Ostróda-Elbląg-kanaal	254
Frombork.....	256

3 KRAKAU EN OMGEVING

Krakau.....	262
Concentratiekamp Auschwitz.....	320
Poolse Jura.....	325
Częstochowa	331

4 KLEIN-POLEN EN DE KARPATEN

Bochnia	338
Tarnów.....	341
Kielce	345
Sandomierz.....	351
Kasteel Łańcut.....	355

Przemyśl	357
De Bieszczady.....	361
Krynica en de Beskiden	372
Zakopane	378
De Tatra.....	388
De West-Beskiden.....	398

5 SILEZIË EN DE SUDETEN

Pszczyna	404
Opole	407
Wrocław.....	410
Kłodzko en omgeving	427
Legnica.....	435
Kerken van Świdnica en Jawor.....	437
Jelenia Góra	438
Nationaal Park Karkonosze.....	441

6 GROOT-POLEN

Kalisz	446
Poznań.....	449
Gniezno.....	462
Biskupin	465
Toruń.....	468

7 POMMEREN

Gdańsk	480
Nationaal Park Słowiński	520
Kasteel Malbork.....	524

Register	508
Kaarten en plattegronden	519
Woordenlijst	achterflap

**RAADPLEEG VOOR
IEDERE PLAATS ONS
ADRESBOEKJE**

NIET TE MISSEN

★★★ De reis waard

★★ Een omweg waard

★ Interessant

★★★

Wieliczka

Deze zoutmijn, die belangrijk is geweest voor de bloei van Krakau, wordt al sinds de 11de eeuw geëxploiteerd en bestaat uit een doolhof van honderden kilometers ondergrondse gangen, met daarin prachtige beelden, een kapel en een kuuroord. **Zie blz. 302.**

EumikaSapornichka/iStock

evg3D/iStock

★★★

De Tatra

In het zuiden van het land vormt deze hoogste Karpatenketen de natuurlijke grens tussen Polen en Slowakije. Een schitterend gebied voor wintersport en wandeltochten. **Zie blz. 388.**

E/W/Westendbi RM/Photoinstop

Krakau

Deze elegante voormalige koninklijke hoofdstad van Polen is een cultureel en wetenschappelijk centrum dat de Tweede Wereldoorlog vrijwel ongeschonden is doorgekomen. Zie blz. 262.

Nationaal Park van de Pieniny

Dit berggebied in de Tatra, met een rijke flora en fauna, wordt doorsneden door de Dunajec, die kan worden bevaren op een vlot. Zie blz. 394.

ewg3D/Stock

J. Warburton Lee/hemis.fr

Gdańsk

De voormalige Hanzestad Danzig is na 1944 grotendeels herbouwd, maar er zijn nog steeds prachtige middeleeuwse overblijfselen te bewonderen, waaronder een 14de-eeuwse scheepskraan. Zie blz. 480.

De kathedraal van Frombork en het standbeeld van Copernicus
castenoid/fotosearch LIBRF/age fotostock

♥ Volg Copernicus in

Frombork, aan de grens met Rusland, waar de astronoom een groot deel van zijn leven doorbracht en waar hij ook begraven ligt. **Zie blz. 256.**

♥ Geniet van de oscypek

in Zakopane. Dit kaasje van schapenmelk is de trots van de streek. U kunt ze laten vacumeren en zo gemakkelijk mee naar huis nemen. **Zie blz. 382.**

♥ Ga naar een voorstelling

in het Shakespeare-theater in Gdańsk. Het is het enige Elizabethaanse theater buiten Groot-Brittannië. De sfeer is nog steeds dezelfde als in de 16de eeuw, maar er is tegenwoordig wel meer comfort. **Zie blz. 499.**

De oscypek, specialiteit van Zakopane

K. Zelazowski/age fotostock

TOP 5 Natuur

1. Oerbos van Białowieża (blz. 216)
2. De Bieszczady (blz. 361)
3. De Tatra (blz. 388)
4. Nationaal Park Słowiński (blz. 520)
5. Mazurische meren (blz. 232)

In het oerbos van Białowieża
P. Eekelder/Buiten-Beeld/age fotostock

♥ **Wandel door Mariensztat**, een vredig wijkje in de Poolse hoofdstad, gelegen op de oevers van de Wisła, waar de tijd lijkt te hebben stilgestaan.
Zie blz. 146.

♥ **Bewonder de middeleeuwse fresco's** waarmee de muren van de Kapel van de Heilige Drie-eenheid in het kasteel van Lublin zijn bedekt.
Zie blz. 197.

De Russisch-Byzantijnse fresco's in de Kapel van de Heilige Drie-eenheid in Lublin
J.-D. Sudres/hemis.fr

REISPLANNER

Warschau en omgeving

8 dagen

EuimkaSopotniczak/Stock

Route: 675 km met vertrek in Warschau

Tip: deze route kan ook per trein worden afgelegd. U moet eerst terug naar Warschau om in Łódź te komen, maar de reis duurt slechts 1.30 uur.

● Dag 1 & 2 Warschau

Bezoek vooral het Museum van Warschau (**blz. 135**), het Museum van de Geschiedenis van de Poolse Joden POLIN (**blz. 151**) en het Paleis van Cultuur en Wetenschappen (**blz. 147**), en slenter langs de boulevards van de Wisła (**blz. 145**).

Onder de arcades van de Rynek van Zamość

G. Lenz/ARCO/Arco Images/age fotostock

● Dag 3 Kazimierz Dolny

Dit mooie middeleeuwse stadje aan de Wisła is door talrijke Poolse schilders vereeuwigd (**blz. 189**).

● Dag 4 & 5 Lublin

Zowel op artistiek als op cultureel gebied heeft Lublin veel te bieden, onder andere de geheel met fresco's bedekte kapel (**blz. 197**). Sporen van de belangrijke vooroorlogse Joodse gemeenschap zijn bijna verdwenen (**blz. 200**). Het concentratiekamp Majdanek (**blz. 201**) ligt vlakbij.

● Dag 6 Zamość

Het op de renaissance geïnspireerde stadje, het 'Padua van het noorden', staat op de Werelderfgoedlijst van Unesco (**blz. 205**).

● Dag 7 & 8 Łódź

In het 'Poolse Manchester' (**blz. 178**) veranderen steeds meer fabrieken in musea en culturele centra. Een ontdekking!

Het westen: Silezië en Groot-Polen

8 dagen

J. Włodarczyk/age fotostock

Route: 800 km met vertrek in Wrocław

● Dag 1 & 2 Wrocław

Het vroegere Duitse Breslau, gelegen aan de Oder (**blz. 410**), het 'Poolse Venetië', heeft een schitterende Rynek en talrijke nieuwe musea.

● Dag 3 & 4 Rond Kłodzko

Het gebied (**blz. 427**) telt talrijke warmwaterbronnen en grotten, waaronder de Berengrot (**blz. 431**).

● Dag 5 Świdnica en Jawor

De twee vakwerkkerken staan op de Werelderfgoedlijst van Unesco (**blz. 437**).

● Dag 6 & 7 Poznań

Poznań heeft een menselijke maat en een rijk middeleeuws verleden (**blz. 449**). Net als de bosrijke omgeving is het zeker een bezoek waard, al was het maar om de prachtige Rynek.

● Dag 8 Gniezno en Biskupin

Het vredige Gniezno, de bakermat

van de Poolse staat (**blz. 462**), is een goede uitvalsbasis voor een bezoek aan Biskupin (**blz. 465**), het Poolse Pompeï.

*Tip: u kunt terugkeren naar Wrocław of doorrijden naar Warschau (**blz. 126**) en een bezoek brengen aan de hoofdstad van het land.*

Reconstructie van de prehistorische stad van Biskupin

Akivi/Stock

Polen van A tot Z

ARRENSLEEWEDSTRIJDEN

Deze traditionele Poolse wedstrijden worden gewoonlijk rond carnaval gehouden in de Tatra en de Beskiden, maar is ook elders populair. Zodra de eerste sneeuw valt, kunt u overal sleeën door het landschap zien glijden die door paarden worden voortgetrokken.

ELEKTRICITEIT

De Poolse stopcontacten, die lijken op die bij ons, leveren elektriciteit met een spanning van 220 V en een frequentie van 50 Hz.

FEESTDAGEN

1 januari: Nieuwjaarsdag

6 januari: Driekoningen

Pasen: zondag en maandag

1 mei: Dag van de Arbeid

3 mei: Dag van de Grondwet (nationale feestdag)

Sacramentsdag: donderdag (datum varieert)

15 augustus: Maria-Hemelvaart

1 november: Allerheiligen

11 november: Onafhankelijkheidsdag (nationale feestdag)

25 en 26 december: Kerstmis

FOOI

In de restaurants zijn **fooiën** niet inbegrepen. Het geldt als beleefd om ongeveer 10 procent van het totaalbedrag achter te laten.

GELDZAKEN

Munteenheid

De Poolse munteenheid is de **złoty** (wat 'verguld' betekent). De lokale afkorting is ZŁ en de internationale afkorting is PLN.

Een złoty is verdeeld in 100 groszy. Er zijn biljetten in omloop van 10, 20, 50, 100 en 200 złoty en munten van 1, 2, 5, 10, 20, 50 groszy en van 1, 2 en 5 złoty.

Het kan handig zijn om wat kleingeld en wat kleine bankbiljetten mee te nemen. Soms wordt de euro geaccepteerd.

Geld wisselen

In maart 2016 bedroeg de wisselkoers ongeveer **PLN 4,2 voor € 1**.

Zwart wisselen is soms mogelijk, maar in ieder geval verboden, terwijl de kans groot is dat u wordt opgelicht. De wisselkoers wordt elke ochtend bekendgemaakt op de site van de Poolse Nationale Bank: www.nbp.pl.

Overal zijn wisselkantoren (**kantor**) te vinden: in de winkelstraten, postkantoren, grote hotels en op de vliegvelden. Er wordt alleen contant geld gewisseld, dus geen travellercheques. Er wordt geen commissie gerekend. De openingstijden zijn over het algemeen van 9.00 u tot 18.00 u door de week, tot 12.00 u op zaterdag, en sommige kantoren zijn 24 uur per dag open.

Banken

Banken zijn doorgaans geopend van maandag tot zaterdag, van 8.00 u tot 18.00 u.

Creditcards

In het grootste deel van het land worden de belangrijkste kaarten geaccepteerd. De grote hotels en restaurants accepteren probleemloos, maar dat geldt niet voor de kleinere etablissementen.

In geval van diefstal of verlies kunt u bellen met ☎ 020 - 6 600 611 (International Card Services).

Geldautomaten zijn overal te vinden, in de hoofdstraten in de stadscentra, op stations en luchthavens en in winkelcentra. De instructies worden behalve in het Pools ook in het Engels en Duits gegeven.

GEZONDHEID

Spoeisende hulp

Poolse artsen zijn bekwaam, waar ze ook werken. De gewone ziekenhuizen hebben duidelijk minder middelen dan de particuliere klinieken. Ze beschikken doorgaans over minder moderne voorzieningen en het aantal bedden is soms ook beperkt.

Apotheken

Er is geen enkel verschil met de apotheken in West-Europa. U vindt er dezelfde medicijnen. Het personeel spreekt doorgaans ook Engels.

INTERNET

In Polen zijn veel internetcafés te vinden, zelfs in de kleinere plaatsen, maar daar zijn de tarieven soms wel een stuk hoger.

Doorgaans geldt een tarief van ongeveer PLN 4 voor een uur verbinding. Het merendeel van de hotels beschikt over wifi.

KUREN

Polen telt een veertigtal thermale centra die het hele jaar geopend zijn. Door de verschillende samenstellingen van het water zijn uiteenlopende aandoeningen te behandelen. De meest gangbare kuurvormen zijn hydrominerale baden, modderbaden, drinkkuren, inhalatie en hydrotherapie.

De kuuroorden bevinden zich voornamelijk in berggebieden of daar dichtbij. In die van de streek van Kłodzko zijn alle behandelingen mogelijk, van aandoeningen aan de luchtwegen tot reumatiek en huidziekten. In de Beskiden worden in Krynica-Zdrój en Ustroń stofwis-

selingsproblemen behandeld, zoals zwaarlijvigheid. Aan de voet van de bergen liggen nog andere kuuroorden, waaronder Polańczyk in de Bieszczady, Iwonicz Zdrój vlak bij de Karpaten, Rabka-Zdrój, tussen Krakau en Zakopane, en Cieplice Zdrój vlak bij Jelenia Góra in Neder-Silezië. Ten zuiden van Warschau ligt Konstancin en u kunt ook nog naar Ciechocinek in de buurt van Toruń. De stad Inowrocław heeft een eigen behandelingscentrum. Het **sanatorium van Wieliczka**, ten zuiden van Krakau, spant echter in originaliteit de kroon. Het maakt gebruik van de infrastructuur van de indrukwekkende zoutmijn waaraan het water zijn bijzondere eigenschappen dankt.

 Kamer van Poolse Kuuroorden ('Uzdrowiska Polskie' Izba Gospodarcza) – www.sanatoria.com.pl.

MUSEA EN MONUMENTEN

De musea zijn gewoonlijk open van 9.00-10.00 tot 16.00-17.00 u (moderne musea in de grote steden later) en laten meestal geen bezoekers meer toe na 60 tot 30 min. voor sluitingstijd. Musea zijn in principe op maandag gesloten.

In de praktijk is men vaak soepeler, vooral buiten het seizoen en in minder toeristische gebieden. Aarzel niet om aan te kloppen: het kan zijn dat een bewaker voor u opendoet. In sommige musea worden groepen ontvangen op afspraak.

Een kaartje kost tussen de PLN 10 en 35 (exclusief audiotour).

Bij musea buiten de steden moet ook voor het parkeren worden betaald.

Fotograferen is in principe verboden. Sommige musea geven hiervoor wel toestemming tegen betaling van ongeveer PLN 20.

In het beste geval worden er ook rondleidingen in het Engels en Duits gegeven.

Warmië, Mazurië en Podlachië **2**

Michelinkaart 720

100 km ten zuidoosten van Białystok:

▶ **OERBOS VAN BIAŁOWIEŻA★★** 216

195 km ten noordoosten van Warschau:

▶ **BIAŁYSTOK★** 221

60 km ten noordwesten van Białystok, tussen Łomża en Augustów:

▶ **NATIONAAL PARK BIEBRZA★★** 224

280 km ten noordoosten van Warschau:

▶ **SUWAŁKI** 228

240 km ten noorden van Warschau en 65 km ten oosten van Olsztyn:

▶ **MAZURISCHE MEREN★** 232

250 km ten noorden van Warschau en 92 km ten noordoosten van Olsztyn:

▶ **KĘTRZYN** 243

50 km ten noorden van Olsztyn:

▶ **LIDZBARK WARMIŃSKI★** 247

200 km ten noorden van Warschau en 180 km ten zuidoosten van Gdańsk:

▶ **OLSZTYN★** 248

36 km ten westen van Olsztyn:

▶ **OSTRÓDA-ELBLĄG-KANAAL★★** 254

94 km ten oosten van Gdańsk en 32 km ten noordoosten van Elbląg

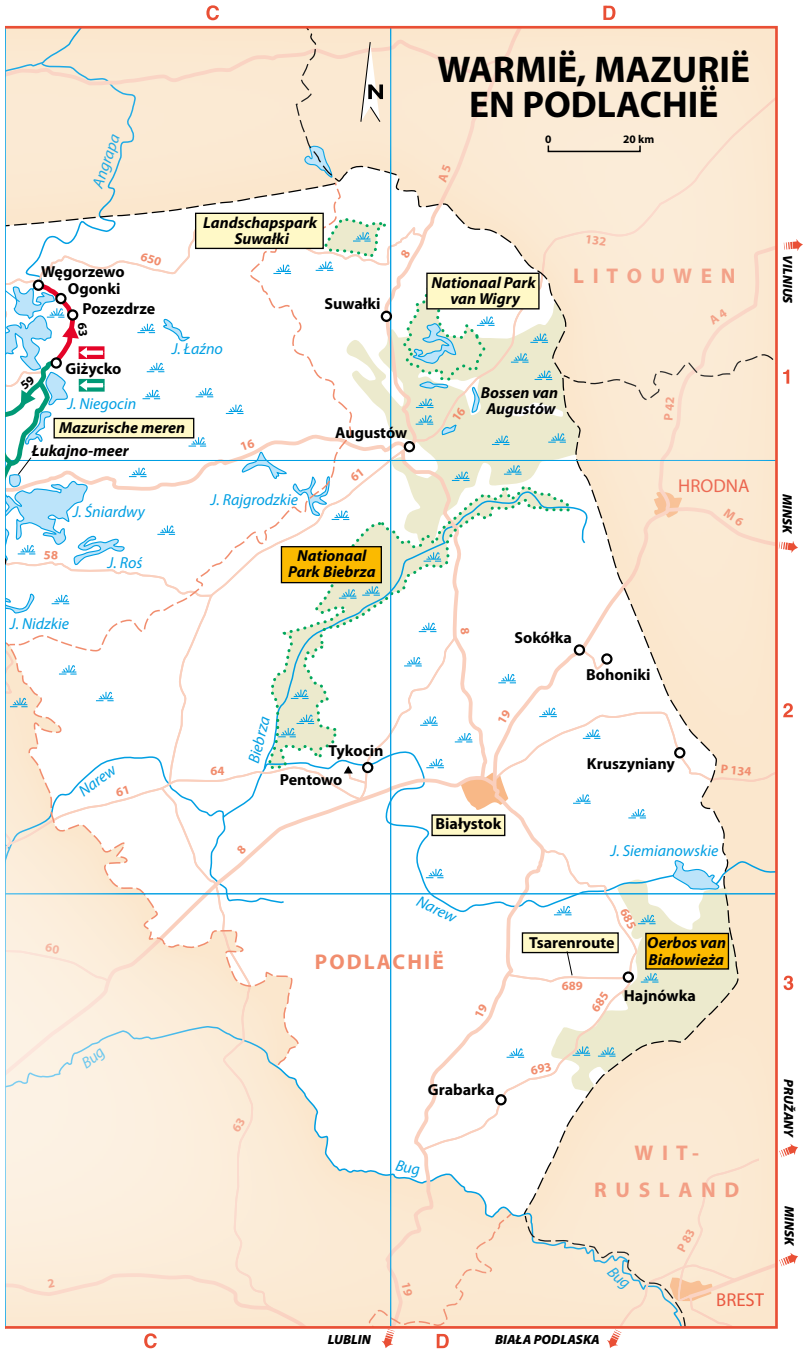
▶ **FROMBORK★★** 256

De kathedraal van Frombork, die boven de Baltische Zee uittorent

M. Mehlig/Mauritius images/age fotostock

WARMIË, MAZURIË EN PODLACHIË

Oerbos van Białowieża

Puszcza Białowieska

Provincie Podlachië

Onder toezicht van wetenschappers uit de hele wereld is in het oerbos van Białowieża de deur voor bezoekers mondjesmaat op een kier gezet, want drukke tweevoeters zijn niet bepaald welkom in dit uitgestrekte gebied van grote ecologische waarde. Nu is dit het domein van de Europese bizons of wisenten, wolven en bevers. Lange tijd werd er op ze gejaagd door koningen en tsaren, maar nu worden deze dieren – en ook hun habitat – als kostbare edelstenen beschermd en bewaakt.

ADRESBOEKJE: BLZ. 220

Overnachten, uit eten, winkelen, sport en ontspanning enz.

INLICHTINGEN

Toeristenbureau PTTK – Kolejowa 17, Białowieża - ☎ 85 681 22 95 - www.pttk.bialowieza.pl - 8.00-15.00 of 18.00 u, afhankelijk van het seizoen. In een geel huisje, verborgen op een plein naast hotel Żubrówka. Hier kunt u een gids boeken, en een paard en wagen of fietsen huren.

LIGGING

Regiokaart D3 (blz. 214-215) – Kaart van het park (blz. 218) – Michelinkaart 720 D17.

 Zie 'Aankomst/vertrek' in het 'Adresboekje' blz. 220.

AANRADERS

De route die de tsaar nam om naar Białowieża te gaan.

PLANNING

Een dag voor het verkennen van de toegankelijke zones van het park. Het oerbos buiten het park is vrij toegankelijk. De route van de tsaar vergt een halve dag.

MET KINDEREN

Als u het wisentenreservaat en het Natuurhistorisch Museum bezoekt, heeft u de grootste kans om wisenten te zien. De kinderen zullen onder de indruk zijn.

Wandelen Kaart van het park (blz. 218)

★★ PARK VAN HET OERBOS VAN BIAŁOWIEŻA

Bezichtiging van het park is alleen mogelijk vanuit het dorp Białowieża, waar u alle nodige inlichtingen kunt krijgen bij het toeristenbureau.

Streng beschermd reservaat Orłówka

Het reservaat van Orłówka geldt als oerbos, omdat het nooit door de mens is ontgonnen. Deze zone is het meest beschermde deel van het park en wordt begrensd door de rivieren de Hwoźna in het noorden en de Narewka in het westen, en door Wit-Rusland in het oosten. Helaas voor de bezoekers is een groot gedeelte (4750 ha) verboden terrein voor het publiek.

Bezichtiging – Het reservaat is toegankelijk via het paleispark, in het centrum van Białowieża. Neem de straat links van de bakstenen orthodoxe kerk.

 Een erkende gids is verplicht. Het traject van 7 km, ongeveer 3 uur

WARMIË, MAZURIË EN PODLACHIË

(gemakkelijk) lopen over vlak en soms drassig terrein, biedt een overzicht van de natuurlijke rijkdom van het oerbos met ruim 40 m hoge en 450 jaar oude eiken, en met moeraslanden met sterke en soms omgevallen sparren. Vroeger werden die als bijenkorf gebruikt door bijenhouders die zich niets aantrokken van het verbod van de tsaar om in dit gebied te komen.

Reservaat van Hwoźna

Dit gebied ten westen van de rivier de Narewka en ten noorden van de Hwoźna beslaat een oppervlakte van meer dan 50.000 ha. Omdat het is geëxploiteerd door de mens heeft het zijn karakter van oerbos verloren. Er is geen bijzondere natuur zoals in het reservaat van Orłówka, maar het blijft een mooi gebied voor wandelingen. Het is toegankelijk via het dorp **Narewka**. Er zijn veel gemarkeerde routes voor wandelaars en fietsers uitgezet, en 's winters kunt u er langlaufen. Dit zijn de concessies aan het publiek, maar dat moet zich wel houden aan de regels die de natuur beschermen.

Dierenpark en wisentreservaat (Rez Pokazowy Zwierząt)

Als u uit Hajnówka komt, ligt het reservaat links van de route, 2 km voor Białowieża - ☎ 85 681 29 01 - www.bpn.com.pl - 9.00-17.00 u; half okt.-half april: 8.00-16.00 u - PLN 9.

👤 Wie van woeste natuur en weidse vlaktes houdt, zal zich ongetwijfeld teleurgesteld voelen. Maar hoe het ook zij, dit reservaat is ongetwijfeld de beste oplossing als u een wisent, een wolf of een hert wilt zien. De kleine Poolse paarden die tarpans heten, lopen hier ook rond.

OERBOS VAN BIAŁOWIEŻA

DE EUROPESE BIZON OF DE WISENT

Deze machtige herbivoor, waarvan de mannetjes 500 tot 900 kilo kunnen wegen en een schofthoogte van 1,80 m halen, is het meest imposante dier in Europa. Voor de Poolse koningen en later de tsaren was het een geliefde jachtbuit. Hoewel erop werd gejaagd, was de wisent daarmee ook altijd beschermd. In de 16de eeuw wachtte stropers die op de wisent jaagden de doodstraf. Tot na 1900 bleef het evenwicht tussen jacht en voortplanting bewaard. Tijdens de Eerste Wereldoorlog trokken stropers noch soldaten zich iets aan van die regel, en vanaf 1919 leefde er geen wisent meer in het woud van Białowieża.

In de jaren 1920 maakten biologen die de **herintroductie van de wisenten** in het bos onderzochten, de inventaris op van de natuurlijke rijkdommen van het bos. Het kwam hen voor dat het bosgebied in zijn totaliteit moest worden beschermd, inclusief de waterlopen, de bodem, de flora en fauna. Het oerbos van Białowieża en zijn Wit-Russische tegenhanger zijn op de Werelderfgoedlijst van Unesco opgenomen. Het park, dat een deel van het bos beslaat, is slechts onder zeer strenge voorwaarden toegankelijk. Wetenschappers beheren het en zien toe op de voortplanting van de wisenten. Er zouden in totaal 700 wisenten leven in het Poolse en het Wit-Russische woud.

★★ Natuurhistorisch museum van het park van Białowieża

(Muzeum Przyrodniczo Leśne Białowieskiego Parku Narodowego)

Ul. Zamkowa 2 - ☎ 85 681 29 01 - www.bpn.com.pl - mei-sept.: dag. behalve ma 9.00-17.00 u; okt.-april: dag. behalve ma 9.00-16.00 u - gesl. feestdagen - PLN 12.

👤 Dit museum ligt in een 50 ha groot park waarin vroeger een buitenverblijf van tsaar Alexander II stond. Dat is in 1944 verwoest, maar er reesteren nog pittoreske houten paviljoens en boerengebouwen die nu worden gebruikt door het parkpersoneel. Het museum is een groot gebouw met een toren. Vanaf de top hebt u uitzicht over het woud. Door middel van opgezette dieren en films kunt u kennismaken met allerlei diersoorten. Ook ziet u hoe de jacht er in het verleden werd beoefend en hoe waardevol het beschermende werk is dat de biologen hebben verricht.

In de omgeving

Hajnówka Kaart van het park (hiernaast)

Dit dorpje, dat zijn prille bestaan aan de houtindustrie dankt, markeert de toegang tot het oerbos van Białowieża. Het sterk orthodoxe en Wit-Russische karakter van het dorp blijkt uit de grote **kerk** met zijn moderne lijnen, die is gebouwd in 1982 (Ul. Ks. A. Dziewiatowskiego). Er is ook een klein **museum** dat gewijd is aan de Wit-Russische cultuur (Ul. 3 Maja 42 - ☎ 85 682 28 89 - www.muzeumbialoruskie.hajnowka.pl - di-za 8.00-16.00, zo 10.00-18.00 u - PLN 8).

Toeristentreintje – ☎ 85 682 26 89 - www.narrowrail.net - juli-sept.: di, vr en za 10.00 u; buiten het seizoen alleen op afspraak - PLN 25. Een spoorlijn verbindt Hajnówka met het houthakkersdorp Topiło. Het station ligt aan de rand van Hajnówka, aan de weg naar Białowieża tegenover de begraafplaats. Volg de borden 'Kolejki Leśne w Puszczy Białowieskiej'. Met dit treintje krijgt u weer een ander beeld van het bos. Tijdens de route (11 km) stopt u onderweg om het bos en de karakteristieke flora te leren kennen.

WARMIË, MAZURIË EN PODLACHIË

★ Tsarenroute (Carska Droga) Regiokaart D3 (blz. 214-215)

📍 Ongeveer 30 km.

De route loopt van Hajnówka naar Bielsk Podlaski via de dorpen Nowe Berezowo, Czyże, Łoknika, Pasyunki en Widowo. Het was de weg die de tsaren met hun gasten namen wanneer zij eropuit trokken voor hun indrukwekkende bizonjacht. In alle dorpen waar zij doorheen trokken, moesten de inwoners de weg met fakkels verlichten.

Tegenwoordig liggen er, ver van de pracht en praal van de tsaren, kleine dorpjes met **orthodoxe kerken**, vaak verrassend van vorm en kleur. De route eindigt in Bielsk Podlaski, waar kerken staan die vanwege hun kleuren en iconen zeer beroemd zijn. De iconentraditie is er nog zeer levend dankzij de School voor Iconentechniek, de enige van Polen.

Grabarka Regiokaart D3 (blz. 214-215)

📍 58 km ten zuidwesten van Hajnówka via de wegen 685 en 693.

Grabarka wordt in de volksmond wel 'het Częstochowa van de orthodoxen' genoemd; het is al zeven eeuwen een belangrijk bedevaartsoord en een belangrijke religieuze plek voor de orthodoxe gelovigen (meer dan 1 miljoen in Polen). De houten kerk uit de 19de eeuw werd in 1990 verwoest door brand en is vervangen door een nieuwe kerk. Ernaast ligt de spectaculaire **Pelgrimsberg**, die bedekt is met duizenden kruisen die zijn neergelegd door de gelovigen. Verder staan er een kleine kerk en een orthodox nonnenklooster. Ieder jaar komen er op 19 augustus meer dan honderdduizend pelgrims uit heel Europa naar Grabarka toe voor het feest van de Transfiguratie.

NATIONAAL PARK BIEBRZA: ADRESBOEKJE

AANKOMST EN VERTREK

Voor regionaal vervoer zijn er bussen van Białowieża naar Białystok, Bielsk Podaski en Hajnówka.

OVERNACHTEN

GOEDKOOP

Pensjonat 'Sioło Budy' – Budy 41 -

Gehucht 'Budy' à Białowieża -

☎ 85 681 29 78 - www.siolobudy.pl

pl - 🍴 - 80 kamers PLN 198 ☹.

Comfortabel adres, en ideaal om van hieruit de woudloper te kunnen spelen. Het gehucht Budy lijkt wel een combinatie van een openluchtmuseum, een padvindderskamp en een buitenhuis.

DOORSNEEPRIJZEN

Hotel Żubrówka – Ul. Olgi Gabiec 6

- ☎ 85 682 94 00 - www.hotel-zubrowka.pl

-zubrowka.pl - ♿ 🍴 📺 📶 - 110

kamers PLN 300 ☹. Een luxueus

hotel dat onderdeel is van de Best

Western-keten, voor wie comfort

en service wat belangrijker vindt

dan de sfeer van het bos. Veel

faciliteiten, waaronder fietsverhuur

en een spa.

UIT ETEN

WAT MEER LUXE

Restauracja Carska – Ul. Stacja

Towarowa 4 - ☎ 60 224 32 28 - www.carska.pl

- 10.00 u-laatste klant - PLN

70/150. Zowel de aankleding als de

gerechten die worden geserveerd,

zijn smaakvol. Probeer de steur of

de wildgerechten. De Franse rode

wijn krijgt hier alle aandacht. Er zijn

ook kamers en appartementen te

huur (PLN 360-560).

Białystok

295.000 inwoners – Provincie Podlachië

Białystok is de hoofdstad van Podlachië. Na de industriële revolutie was het een vlaggenschip van de Poolse industrie, met name de textielindustrie. Hoewel de stad is aangelegd rond een barok paleiscomplex en een katholieke kathedraal van rode baksteen, heeft Białystok geen eenduidig cultureel gezicht. Het ligt op een kruispunt tussen het katholicisme en de orthodoxe wereld, maar wordt ook bevolkt door afstammelingen van Tataarse ruiters, die nog altijd de islam aanhangen.

ADRESBOEKJE: BLZ. 223

Overnachten, uit eten, winkelen, sport en ontspanning enz.

INLICHTINGEN

Toeristenbureau (Regionalne Centrum Informacji Turystycznej) – *Ul. Odeska 1- ☎ 85 732 68 31 - www.podlaskieit.pl - 8.00-17.00 u.* Ook informatie in het Engels.

LIGGING

Regiokaart D2 (blz. 214-215) – *Michelinkaart 720 D16.*
 Zie 'Aankomst/vertrek' in het 'Adresboekje' blz. 223.

AANRADERS

De vroegere huizen en paleizen van de eigenaren van de textielfabrieken die de stad in de 19de eeuw welvaart brachten.

PLANNING

Trek een halve dag uit om Białystok te bezichtigen en neem een halve dag extra om het spoor van de Tataren te volgen, in de omgeving van de stad.

2

Wandelen

HET CENTRUM

★ **Kathedraal van Maria-Tenhemelopneming**

(Bazylika Mniejsza Wniebowzięcia NMP)

De bonte, 72,5 m hoge torens rijzen op aan het westelijke uiteinde van de Ulica Lipowa. Dit indrukwekkende neogotische gebouw van rode baksteen werd tussen 1900 en 1905 gebouwd als een bijgebouw van de zogeheten 'witte' barokke kerk uit 1627.

★ **Branicki-paleis** (Pałac Branickich)

Jana Kilińskiego 1 (aan de andere kant van de Ulica Lipowa) - ☎ 85 748 56 14 - di-vr 10.00-17.00, za-zo 9.00-17.00 u - 10 PNL.

Het oorspronkelijke paleis werd in de Tweede Wereldoorlog verwoest, evenals een groot deel van de stad, en het huidige gebouw is dan ook totaal herbouwd. Het draagt de naam van de familie die het 'Versailles van Podlachië' in de loop van enkele generaties vormgaf. Nadat het in de 18de eeuw was voltooid, werd het paleis het middelpunt van een hof met kunstenaars en geleerden dat Białystok tot een volwaardige aristocratische residentie maakte. De koningen van Polen en later keizer Jozef II van Oostenrijk verbleven er. Tegenwoordig herbergt het de medische universiteit.

WARMIË, MAZURIË EN PODLACHIË

DE GEBOORTEPLAATS VAN HET ESPERANTO

Al eeuwenlang speelt het dagelijks leven in Białystok zich af in een verbazingwekkend mozaïek van culturen, religies en talen. In de 19de eeuw telde de stad 30.000 inwoners, van wie 3000 Polen, 5000 Duitsers, 18.000 Joden en 4000 Russen. Die versplintering weerspiegelde zich ook in de sociale en professionele structuur: de 'intellectuelen' drukten zich uit in het Pools, de arbeiders in het Duits, de kooplieden in het Hebreeuws, de boeren in het Wit-Russisch, dat tegenwoordig nog gesproken wordt in Wit-Rusland, terwijl de officiële taal Russisch was. De diverse gemeenschappen en wijken leefden naast elkaar zonder dat er een echte eenheid was.

Ludwik Zamenhof, in 1859 in Białystok geboren, studeerde af als oogarts aan de universiteit van Moskou, en was de uitvinder van het **Esperanto**. Hij sprak twaalf talen vloeiend, vertaalde Shakespeare, Gogol en de Bijbel en zou op 28-jarige leeftijd zijn eigen taal voltooien. Hij stierf in 1917 in Warschau. Het Esperanto wordt nu gedoceerd op ongeveer 150 universiteiten in de hele wereld.

Bezoekers kunnen er enkele zalen en de kapel bezichtigen. Een groot park, deels in Franse, deels in Engelse stijl, leidt naar de **Planty**. Dit park is aangelegd op de voormalige stadswallen en leidt op zijn beurt naar een beschermd groen gebied dat Las Zwierzyniecki wordt genoemd.

Loop oostwaarts terug door de Ulica Lipowa naar het voormalig raadhuis.

Voormalig raadhuis (Dawny Ratusz)

Het raadhuis dateert uit de 17de eeuw en herbergt tegenwoordig het **Regionaal museum van Podlachië** (Muzeum Podlaskie – Ul. Rynek Kościuszki 10 - ☎ 85 742 14 73 - www.muzeum.bialystok.pl - dag. beh. ma 10.00-17.00 u - PLN 6). Het is onder meer interessant vanwege de bijzondere kelder die gewijd is aan de genegegens van de wijn.

★ **Orthodoxe kerk Sint-Nicolaas-de-Wonderdoener** (Kościół Św. Mikołaja)

Deze kerk uit 1843 aan de Lipowa herinnert eraan dat Białystok de Poolse stad is met de meeste orthodoxe inwoners, ongeveer 80.000.

De weg komt uit op het Onafhankelijkheidsplein, met daarop de monumentale **moderne St.-Rochuskerk**. Hoewel de eerste steen ervan gelegd werd in 1927, werd de kerk pas voltooid in 1946. Hij heeft de vorm van een ster en een 8 m hoge klokkentoren.

In de Warszawska-sstraat, bij de kathedraal en het Branicki-paleis, staan voorbeelden van **paleizen** die zijn **gebouwd voor ondernemers** uit Warschau en Łódź, die hebben bijgedragen aan de economische dynamiek van de streek.

In de omgeving Regiokaart (blz. 214-215)

★★ **IN HET SPOOR VAN DE ISLAMITISCHE TATAREN D2**

De eerste Tataren kwamen aan het begin van de 15de eeuw naar de Litouwse en Poolse gebieden. Nadat ze hadden gevochten tegen christelijke legers, kregen sommigen toch asiel in Litouwen. Ze vochten aan Poolse kant tegen de Duitse Orde, vooral in de Slag bij Grunwald. Omdat koning Jan III Sobieski in 1679 geen geld voor hun soldij had, bood hij hun grond aan in Podlachië.

BIAŁYSTOK

Hun afstammelingen leven nu in Kruszyniany en Bohoniki, kleine dorpen rond een moskee en een begraafplaats. Bij religieuze feesten komt de familie terug uit Warschau, Gdańsk of Białystok. Vóór 1939 waren er tien dorpen, maar de nazi's en de communisten brandden de moskeeën plat en de mensen moesten vluchten.

Sokółka D2

► 40 km ten noordoosten van Białystok, via weg 19.

Streekmuseum van Sokółka (Muzeum Ziemi Sokólskiej) – *Ul. Grodzieńska; ☎ 85 711 24 35 - 15 juni-15 sept.: ma-vr 8.00-16.00, za, zo 10.00-15.00, 16 sept.-14 juni: ma-vr 8.00-16.00, za 10.00-14.00 u - PLN 6.* Hoewel het museum klein is, geeft het een goed inzicht in de achtergrond van de Tataren in Podlachië.

Bohoniki D2

► *Volg vanuit Sokółka weg 674 over ongeveer 3 km naar Krynki.*

De moskee verrees in 1900 en is volledig gerestaureerd. De begraafplaats ligt aan de rand van het dorp, links aan het eind van een bomenlaan.

Kruszyniany D2

► *Ga naar Krynki en rijd vervolgens ongeveer 10 km naar het zuiden.*

De moskee werd gebouwd aan het eind van de 19de eeuw en is daarmee de oudste van Polen. Op de begraafplaats, in een klein bos achter de moskee, liggen graven uit het eind van de 17de eeuw.

BIAŁYSTOK: ADRESBOEKJE

2

AANKOMST EN VERTREK

Treinstation (Dworzec Kolejowy/ PKP Białystok Główny) – *Ulica Kolejowa 26 - ☎ 85 651 19 96.* Per dag 9 treinen naar Warschau (2.30 uur). Ook regelmatige verbindingen met Gdynia, Gliwice en Poznań.

Busstation (Dworzec Autobusowy) *Ulica. Bohaterów Monte Cassino 8 - ☎ 70 320 32 00 - www.pks.bialystok.pl.* Vanuit Białystok rijden talloze bussen naar Warschau, Wrocław, Gdańsk en Rzeszów. Vanuit Białystok kunt u ook de buurlanden bereiken: Wit-Rusland en Litouwen.

OVERNACHTEN**DOORSNEEPRIJZEN**

Hôtel Branicki – *Ulica Zamenhofska 25 - ☎ 85 665 25 00 - www.*

hotelbranicki.com.pl - ☎ P - 36 kamers, 4 suites, PLN 230/430 ☎.

Aantrekkelijk en voor het duurste segment van de markt (sauna, sigarenclub, nachtclub). Het ligt in een rustige straat, dicht bij het stadscentrum.

UIT ETEN**GOEDKOOP**

Tatarska Jurta – *Kruszyniany 58 - 16-120 Krynki - ☎ 85 749 40 52 - www.kruszyniany.pl - 6 kamers PLN 80/nacht/pers. ☎ - maaltijd PLN 25/35.* Dżenneta Bogdanowicz onthaalt u hartelijk bij haar thuis, tegenover de oude moskee. De Tataarse maaltijden die ze klaar maakt, op basis van soep en vleespasteien, zijn eenvoudig en meer dan voedzaam.

Vertaling	Eric Strijbos, Bep Fontijn, Henriëtte Gorthuis, Jan Bos
Eindredactie	Frans van der Heijden
Opmaak	Asterisk*, Amsterdam
Omslagfoto	Shutterstock/Patryk Kosmider
Oorspronkelijke titel	Pologne
Oorspronkelijke uitgever	Michelin, Parijs
Uitgevers	Philippe Orain (Michelin, Parijs) Lieven Defour (Lannoo, Tielt) Florence Dyan, Archipel studio
Eindredactie	Malgorzata Boutry, Sandrine Favre, Laurent Gontier, Arnaud Léonard, Natacha Sardou, Catherine Zerdoun
Redactie	Christelle Le Déan, Sandro Borel
Grafisch ontwerp	Keppie&Keppie, Varsenare
Omslagontwerp	Claudiu Spiridon, Thierry Lemasson
Cartografie	Didier Broussard, Maria Gaspar, Radojewski Bartosz- Krzysztof, Pandrea Leonard Marius, Flori Paizs, Iulia Fontanine, Claudiu Spiridon
Met dank aan	

© Michelin, 2018

© Cartografie: Michelin

© Nederlandse tekst: Uitgeverij Lannoo nv, Tielt, 2018

Het redactieteam heeft de grootste zorg besteed aan de samenstelling en de controle van deze gids. Maar omdat de gegevens voortdurend gewijzigd worden, moet de praktische informatie (prijzen, adressen, bezoeken, telefoonnummers, bezienswaardigheden, internet-adressen) worden beschouwd als een aanwijzing. Het is dan ook best mogelijk dat bepaalde info bij het verschijnen van deze gids niet helemaal correct of volledig is. Wij kunnen daar niet verantwoordelijk voor worden gesteld.

Deze gids bestaat voor en door u; u bewijst ons dan ook een grote dienst door eventuele tekortkomingen of vergissingen te melden. Aarzel niet om ons uw opmerkingen en suggesties over de inhoud van deze gids mee te delen. Bij een eerstvolgende bijgewerkte editie zullen wij daar rekening mee houden.

Contactadres

De Groene Reisgids

Uitgeverij Lannoo

Kasteelstraat 97

B-8700 Tielt

degroenereisgids@lannoo.be

De Groene Reisgids

Uitgeverij Terra Lannoo bv

Papiermolen 14-24

NL-3994 DK Houten

degroenereisgids@terralannoo.nl

www.lannoo.com

D/2018/45/557 - NUR 512

ISBN 978 94 014 4871 0

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.